

Euran lukion vanhempainilta

21.4.2026

Illan aiheina

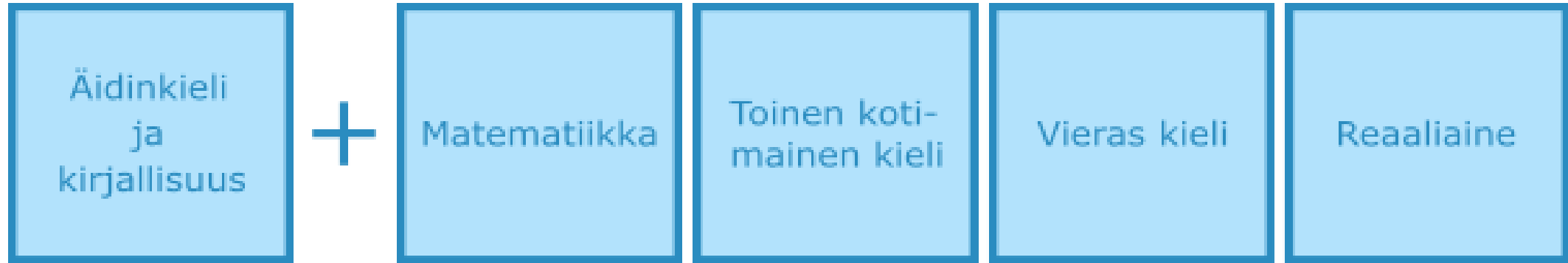
**Ylioppilastutkinto
pähkinänkuoressa**

**Jatko-opinnot
pähkinänkuoressa**

YO-tutkinto

Valtakunnallinen, kaikille yhteinen
päättökoe, joka edellyttää laajaa
tietojen hallintaa ja soveltamisen
taitoja

Kaikkien
suoritettava

Vähintään kolmesta ryhmästä suoritettava vähintään neljä koetta.
Yhden suoritetuista on oltava pitkän oppimäärän koe.

Reaalikokeessa on kaksi koepäivää ja aineryhmästä valitaan kirjoitusaine etukäteen

psykologia
filosofia
historia
fysiikka
biologia

uskonto
elämäkatsomustieto
yhteiskuntaoppi
kemia
maantiede
terveystieto

Lisäksi on mahdollista

- Suorittaa niin monta koetta, kuin tutkinnon aikarajoissa ehtii
 - Määrää kannattaa harkita tarkoin
 - Huomioitava valmistautumisaika ja luku-urakka (esim. syksyn kirjoituksiin valmistauduttava jo kesällä – ei lukulomaa syksyllä)
- Suorittaa saman aineen eri oppimääriä esim.
 - Pitkä ja lyhyt matematiikka
 - Pitkä ja lyhyt englanti
 - Pitkä ja keskipitkä ruotsi

Huom! Kaikki suoritukset merkitään yo-todistukseen, mutta eri oppimäärien kokeet lasketaan tutkintoon vain kerran.

YO-kokeet

- Kolme peräkkäistä kertaa voi kirjoittaa
- Arvosanoja voi **korottaa** jälkeenpäin
- Hylätyn kokeen voi uusia **kolme kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla**
- Tutkintoaineesta on oltava **pakolliset opintojaksot suoritettuna**
- Yo-kokeet laaditaan **valtakunnallisten pakollisten ja syventävien opintojaksojen pohjalta** – siksi kirjoitettavista aineista kannattaa opiskella myös syventäviä opintojaksoja
- Euran lukiossa on myös kaikista aineista kertausjaksoja yo-kirjoituksia varten
- Yo-tutkintoa voi myöhemmin **täydentää**

Ilmoittautuminen

- Yo-kokeeseen ilmoitaudutaan etukäteen: kevään kokeeseen marraskuun loppuun mennessä ja syksyn kokeeseen kesäkuun alkuun mennessä
- Ilmoittautuminen tehdään wilmassa ja vahvistetaan allekirjoituksella (suunnitelma on tehty wilmaan: lomakkeet/yo-tutkintosuunnitelma)
- Ilmoittautuminen on **sitova** – tutkinto katsotaan aloitetuksi siitä, kun kokelas on ilmoittautunut ensimmäisen kerran johonkin yo-tutkinnon kokeeseen.
- Oppivelvollisilla viisi ensimmäistä yo-koetta on maksuttomia; myös hylätyn maksuttoman kokeen uusinta on maksuton.
- Ylimääräiset kokeet ja hyväksytyn kokeen korottaminen ovat maksullisia (38 e/koe)

Erityisjärjestelyt ja koesuoritusta heikentävän syyn huomioonottaminen arvostelussa

- Lukivaikeus
 - Sairaus tai vamma
 - Vieraskielisyys
 - Erityisen vaikea elämäntilanne
-
- Yhdenvertaisuuden periaate
 - Erityisjärjestelyt (esim. lisäaika, erillinen tila) mahdollisia – eivät automaatio
 - Yksi peruste on lukio-opintojen aikainen tuen tarve ja toteutetut tukitoimet
 - YTL päättää erityisjärjestelyistä hakemuksen perusteella – pitää hakea ajoissa!
 - YTL arvioi tapauskohtaisesti heikentävän syyn vaikuttavuutta koesuoritukseen (huomioidaan, jos on saamassa hylätyn arvosanan)
 - Huom! Äkillinen sairastuminen tms.

Ylioppilaaksi valmistuminen

- Kokelas valmistuu ylioppilaaksi kun hän on
 - 1. suorittanut hyväksytysti yo-tutkintoon vaadittavat kokeet
 - 2. suorittanut lukion oppimäärään kuuluvat opinnot

(HUOM! Keväällä valmistuvien osalta suoritukset oltava arvioituna huhtikuun loppuun mennessä)
- Kompensaatio:

Tutkinto voi tulla suoritetuksi, vaikka jostain aineesta tulisi hylätty arvosana. Kompensaatiota voidaan käyttää, jos kokelaan suorittamien muiden kokeiden arvosanat osoittavat tietoja ja taitoja sekä riittävää kypsyyttä.

Yo-arvosanat ja kompensaatiopisteet:

L (laudatur) = 7 pistettä

E (eximia cum laude approbatur) = 6 p.

M (magna cum laude approbatur) = 5 p.

C (cum laude approbatur) = 4 p.

B (lubenter approbatur) = 3 p.

A (approbatur) = 2 p.

I (improbatur) = 0 p.

Kompensaatio: arvosana i vaatii 10 pistettä

Esim. AABB tai AAAC

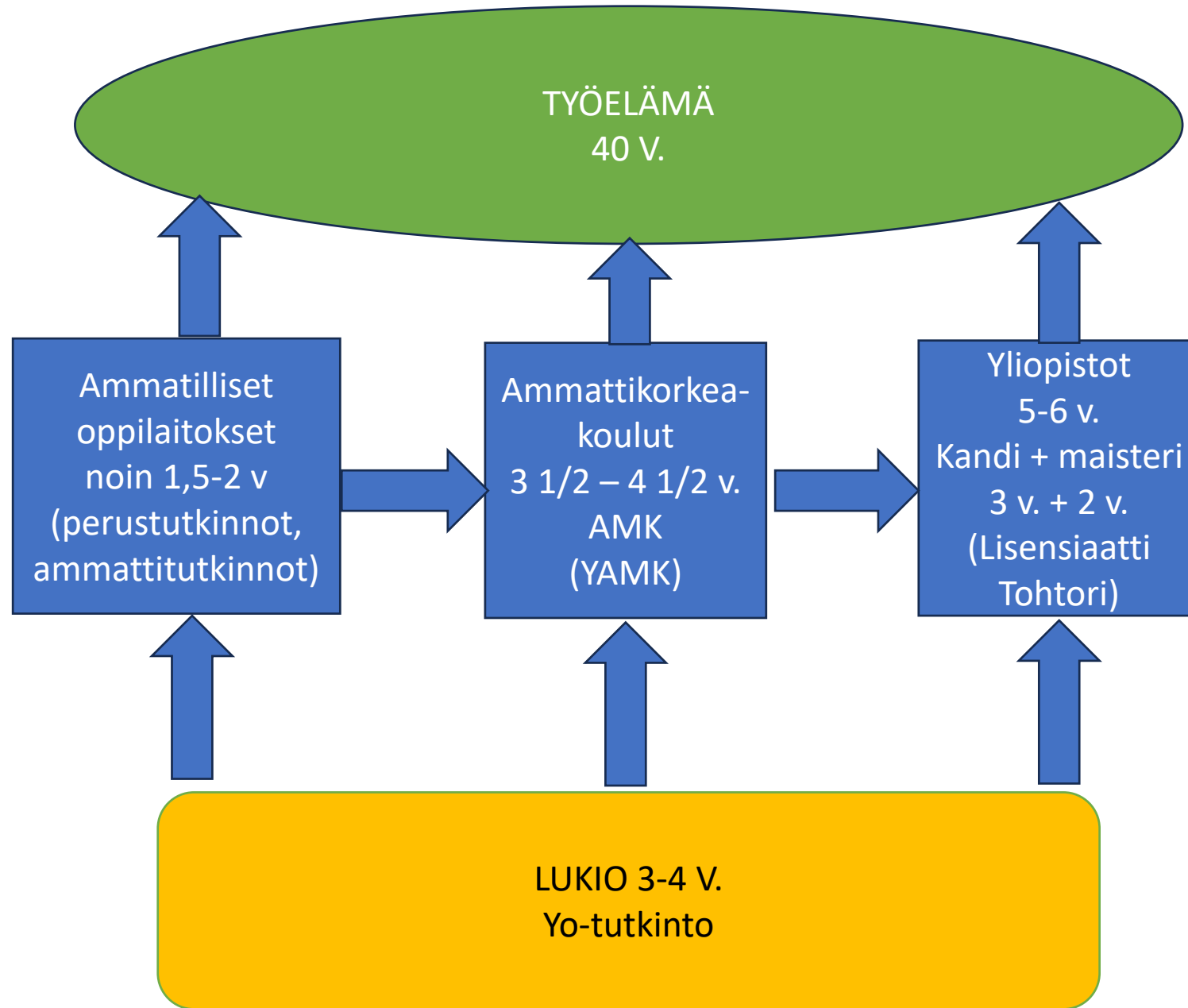
- Kompensaatio
 - Vain yhden hylätyn voi kompensoida
 - Kompensaatio kohdistuu vain tutkintoon kuuluvaan kokeeseen
 - Kompensaatiopisteitä saa vain tutkintoon kuuluvista kokeista (neljä koetta)
 - Kompensoitu arvosana i ei muutu

Tärkeitä päivämääriä

- Ilmoittautuminen syksyn yo-kirjoitukseen 27.5.2026 mennessä
- Syksyn yo-kokeet: 14.9.-30.9.2026
- Syksyn yo-tulokset: 12.11.2026
- Kevään yo-kokeisiin ilmoittautuminen: 30.11.2026
- Kevään yo-kokeet: 16.3.-5.4.2027
- Huhtikuun 2027 loppuun mennessä oltava kaikki lukion opintojaksot arvioituina, jotta voi valmistua 5.6.2027
- Yo-tutkinnon tulokset 18.5.2027
- Ylioppilasjuhla 5.6.2027 klo 11

KOHTI JATKO-
OPINTOJA

Ammattikorkeakoulu vai yliopisto?

Ammattikorkeakoulu

- Suomessa 23 ammattikorkeakoulua + POLAMK
- Alempi korkeakoulututkinto (työkokemuksen jälkeen mahd. hakea YAMK- tai maisteritutkintoon)
- Johtaa tiettyyn ammattiin
- Opiskelu käytännönläheistä ja työelämälähtöistä
- Paljon harjoittelua työelämässä
- Opintosuunnitelman saa melko valmiina; valmistumispäivä tiedossa
- Pakollisia, vaihtoehtoisia ja vapaasti valittavia opintoja
- Paljon projekti- ja tiimityöskentelyä, myös itsenäistä tiedonhankintaa
- Tentit, projektityöt, opinnäytetyö

Yliopisto

- Suomessa 13 yliopistoa + Maanpuolustuskorkeakoulu
- Ylempi korkeakoulututkinto (kandi 3 v. + maisteri 2 v.)
- Ei yleensä johda suoraan mihinkään ammattiin
- Opiskelu teoreettisempaa; tiede ja tutkimus painottuu
- Jollain aloilla myös harjoittelua ja käytäntöä
- Opiskelusuunnitelmat ja aikataulut laaditaan pääosin itse – AKATEEMINEN VAPAUS
- Pääaine- ja sivuaineopinnot
- Paljon itsenäistä tiedonhankintaa ja työskentelyä sekä tenteissä laajoja kokonaisuuksia
- Luennot, demot, tentit, pro-gradu –tutkielma tai diplomityö

KORKEAKOULUJEN YHTEISHAKU

Opintopolku.fi

Yliopistovalinnat.fi

Ammattikorkeakouluun.fi

KORKEAKOULUJEN VALINTAPERUSTEET

- **1. Todistusvalinta:**
 - yo-todistus (alasta riippuen 51-80 %, oikeustiede 40 %, kulttuuri- ja taidealoilla ei käytetä todistusvalintaa)
 - pistetaulukot: yliopistovalinnat.fi ja ammattikorkeakouluun.fi –sivustoilta -> muuttui v. 2026!
- **2. Valintakoevalinta**
 - amk-valintakoe
 - yliopistoissa aineryhmittäin 9 kansallista valintakoetta -> **alkaan v. 2025!**
- 3. Todistusvalinta tai valintakoe + soveltuvuuskoe (esim. luokanopettaja)
- 4. Ennakkotehtävä + valintakoe (taide- ja kulttuurialat)
- 5. Näyttöreitti
- 6. Avoimen korkeakoulun väylät (erilliset haut)

AMK - todistusvalinta

- Viisi pisteytettävää ainetta
 - Äidinkieli
 - Matematiikka
 - Vieras kieli/toinen kotimainen kieli
 - Kaksi reaaliainetta/vierasta kieltä (toista kotimaista kieltä ei huomioida tässä kohdassa)
- Kaikki pisteytettävät aineet huomioidaan vain kerran
- Hakijalle paras pisteitä tuottava yhdistelmä huomioidaan

YLIOPISTOJEN TODISTUSVALINTA

- Eri aloilla erilaiset pisteytystaulukot (yliopistoervalinnat.fi)
- Pisteytys muuttui v. 2026:
 - Äidinkielen painoarvo kasvoi
 - Pitkän ja lyhyen matematiikan painotus ja erot vähenivät niillä aloilla, joilla matemaattista osaamista ei painoteta
 - Vieraiden kielten asema parani
 - Reaaliaineiden pisteytys yhtenäistyi

Esim. oikeustieteet: lyhyestä ranskasta saa yhtä paljon pisteitä kuin pitkästä kemiasta, lisäksi lyhyen matematiikan M arvosanasta saa paremmat pisteet kuin pitkän matikan C arvosanasta, matematiikkaa ei myöskään automaattisesti pisteytetä kaikilta vaan äidinkielen lisäksi pisteytetään mitkä tahansa neljä muuta ainetta

Ammattikorkeakoulujen valintakokeet

- Digitaalinen kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteinen valintakoe
- Järjestetään toukokuun viimeisellä viikolla todistusvalintojen tulosten tultua
- Arvioidaan valmiuksia ammattikorkeakouluopintoihin (päätöksentekotaidot, kieli- ja viestintätaidot, matemaattiset taidot, eettiset ja tunneälytaidot)
- Alasta ja oppilaitoksesta riippumatta sama koe, osiot hieman vaihtelevat alakohtaisesti
- Yhdellä kokeella voit hakea eri aloille ja eri ammattikorkeakouluihin
- Ei ennakkomateriaalia tai -tehtäviä

Yliopistojen valintakoeuudistus 2025

- Valintakokeiden määrä väheni noin 120 valintakokeesta **yhdeksään**
- Samalla valintakokeella voi hakea entistä useammalle alalle ja entistä useampaan yliopistoon
- Eri valintakokeita ei järjestetä samaan aikaan, voi siis osallistua useampaan kokeeseen
- Valintakokeet järjestetään vasta todistusvalinnan tulosten julkaisun jälkeen touko-kesäkuussa
- Valintakokeet perustuvat pääasiassa lukion tiettyjen aineiden oppimääriin, muutamaa päivää aikaisemmin julkaistavaan ennakkomateriaalin tai kokeessa jaettavaan aineistoon. Ei enää vaadi suurta valmistautumista.
- Kokeessa on
 - A) yleinen osio – akateemiset opiskeluvälmiudet
 - B) alakohtaiset osiot – koulutusalan kannalta oleelliset geneeriset taidot ja alaan liittyvä osaaminen/välmiudet

Ensikertalaisuudesta ja sen menettämisestä

- Ensikertalainen = ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeva
 - Ei korkeakoulututkintoa eikä opiskelupaikkaa korkeakoulussa syksyllä 2014 tai sen jälkeen alkaneesta koulutuksesta
- Ensikertalaisuuden menettää, kun ottaa opiskelupaikan vastaan
 - Hakeminen ei vaikuta ensikertalaisuuteen
 - Hyväksytyksi tuleminen ei vaikuta ensikertalaisuuteen, jos opiskelupaikkaa ei vastaanota

Ensikertalaisuuden merkitys

- Ensikertalaisuuskiintiön tavoitteena on parantaa niiden asemaa, jotka hakevat ensimmäistä opiskelupaikkaa
- Osa korkeakoulujen opiskelupaikoista on varattu siis ensikertalaisille (yleensä väh. 50 %) ja osa muille hakijoille
- Lain mukaan ensikertalaiskiintiö ei saa merkittävästi heikentää muiden hakijoiden mahdollisuuksia tulla hyväksytyksi koulutukseen
- Valintakoe ja yo-tutkinnon pisteytys on sama ensikertalaisille ja ei-ensikertalaisille
- Joillakin aloilla vain ensikertalaiset hakijat voivat tulla valituksi todistusvalinnalla – muiden osallistuttava valintakokeeseen

Korkeakoulujen yhteishaun aikataulut

Vuodessa kolme yhteishakua; kaksi keväällä ja yksi syksyllä

- **Korkeakoulujen kevään 1. yhteishaku tammikuussa**
 - Englanninkieliset koulutukset, Taideyliopiston koulutukset, Tampereen yliopiston teatterityön koulutus
 - Voi hakea enintään kuuteen koulutukseen ja paikkaa voidaan tarjota kuudesta koulutuksesta, hakujärjestyksellä ei merkitystä
- **Korkeakoulujen kevään 2. yhteishaku maaliskuussa**
 - Suomen- ja ruotsinkieliset koulutukset
 - Voi hakea enintään kuuteen koulutukseen ja paikkaa voidaan tarjota ylimmästä hakukohteesta, johon pisteet riittävät
- **Syksyn yhteishaku tammikuussa alkaviin koulutuksiin syyskuussa**
 - Suomen- ja ruotsinkieliset koulutukset
 - Voi hakea enintään kuuteen koulutukseen ja paikkaa voidaan tarjota ylimmästä hakukohteesta, johon pisteet riittävät

Huom! Yhden paikan säännös!

Huom! Mahdollista hakea erityisjärjestelyjä pääsykokeisiin.

Säilytä YTL:n päätös myönnettyistä erityisjärjestelyistä!

Faktaa korkeakouluvalinnoista

- Yliopistoon pääsee hieman suurempi osa hakijoista kuin aiemmin
- Yliopistoon tai ammattikorkeakouluun pääsy tai siellä menestyminen ei vaadi huipputodistusta – oma motivaatio tärkeä!
- V. 2022 yliopistoissa aloittaneista 69 % ei ollut kirjoittanut yhtään L-arvosanaa ja arvosanojen keskiarvo oli M – ammattikorkeakouluissa useille aloille pääsee todistusvalinnassa C:n papereilla
- Mihinkään hakukohteeseen ei vaadita pelkkiä älliä
- Tietyille aloille (lääkis, oikis, kauppi) on ollut aina vaikea päästä ja vaadittu hyviä arvosanoja
- Yli 40 % hakijoista valitaan valintakokeen perusteella
- Pitkä matikka tai matikka ylipäätään ei ole itseisarvo:
 - Useimmilla aloilla lyhyen matikan M antaa paremmat pisteet kuin pitkä C
 - Korkeakouluun voi tulla hyväksytyksi myös ilman, että on kirjoittanut matikkaa

Vinkkejä kirjoittajalle

- Äidinkieli on tärkeä – se pisteytetään aina!
- Pohdi vahvuuksiasi ja kiinnostuksiasi!
- Arvioi realistisesti, millaiset arvosanat sinun on mahdollista saavuttaa mistäkin aineesta ja katso todistusvalintojen pisteytystaulukoita
- Pohdi matematiikan merkitystä omalta kannaltasi (esim. kummasta matematiikasta sinulla on mahdollisuus saada paremmat pisteet haluamallesi alalle, onko matematiikka kaikilta pisteytettävä aine haluamallesi alalle)

Viestejä tulevaisuuttaan pohtivalle nuorelle

- Vaikka edessä on tärkeitä valintoja, ei kannata stressata liikaa.
- Opiskele sinua kiinnostavia asioita, niin oma tie löytyy kyllä.
- Kun syventyy johonkin asiaan, siitä myös usein innostuu.
- Samaan työhön voi päätyä monen eri koulutuksen kautta ja samalla koulutuksella voi päätyä hyvin erilaisiin työtehtäviin.
- Valinnaisilla opinnoilla suuntaat tutkintoasi sinua kiinnostavaan suuntaan.
- Kaksiportainen tutkinto mahdollistaa suunnanmuutoksen maisterivaiheessa.
- Jos teit virhevalinnan, siirtohaku on monilla aloilla mahdollinen.
- Voit hakea toiselle alalle myös esim. avoimen väylän kautta
- Jatkuva oppiminen työuran aikana ja oma persoona merkitsee usein enemmän kuin tutkinto! Monipuolinen työkokemus, verkostot ja sattuma voi ohjata urapolkua.
- Uraputki ei ole suora putki yhteen elinikäiseen ammattiin.
 - Yhä useampi tekee useamman tutkinnon elämänsä aikana
 - Loppuelämää ei siis naulata lukioaikaisilla valinnoilla.

Ohjausta tarjolla

- Opo-tunnit
- Pienryhmäohjaus
- Yksilöohjaus
- Vierailut ja vierailijat
- Hakuinfot

VÄLIVUOSI?

- Avoimen korkeakoulun opinnot → haku avoimen väylän kautta
HUOM! OPINTOSETELI!
- Valmennuskurssit, kansanopistojen kurssit
- Yo-arvosanojen korottaminen
- Varusmies- tai siviilipalvelus
- Työelämä
- Ulkomaille opiskelemaan tai töihin

- Oman lukion opinto-ohjaajan palvelut käytössä vuoden ajan valmistumisesta

"Haaveile, mutta älä suunnittele liikaa.

Haahuile. Seikkaile. Eksy. Kokeile.

Uskalla.

*Anna elämälle mahdollisuus olla sinulle
hyvä.*

Parempi. Paras."

